Enderrock | Anna Tisora | Actualitzat el 14/04/2021 a les 14:45

'M', de música i maternitats

Parlem sobre l'ofici de músic i la conciliació familiar, la maternitat als escenaris i altres qüestions amb artistes com Gemma Humet, Beth, Lu Rois, Edna Sey o Nuri Total

Edna Sey | Diana Martín

Entre tants privilegis que no haurien de ser-ho hi ha el de poder treballar i ser mare de forma simultània. Malauradament, no cal rascar gaire enllà per retrobar-se amb societats on les dones eren -o són- excloses del dret a portar una vida més enllà d'aquella en què s'han vist recloses sota la teulada familiar. Tanmateix, ja fa algunes dècades que aquest tema irresolt ha anat fent, xino-xano, avenços en la llibertat de les dones fins al punt que avui en són moltes les que poden gaudir de la maternitat sense deixar de ser les dones lliures que eren abans de ser mares.

Què n'és d'aquestes condicions, en l'ofici de músic? Com es gestiona la maternitat des de la vida als escenaris? És possible que t'agradi la teva feina i, tot i així, vulguis estona per passar en família? Com la maternitat pot passar a ser un tema central en l'obra artística? Reflexionem sobre tots aquests temes amb algunes dones músiques que han estat mares i que no només ho han compaginat amb la seva vida artística, sinó que fins i tot ho han reflectit en la seva música.

Gemma Humet, **Lu Rois**, **Beth Rodergas**, Edna Sey (**The Sey Sisters**) i **Nuri Total** estan d'acord, com a mínim, en una cosa: ser mare és un niu de sorpreses. Les cinc artistes ens expliquen, des del seu punt de vista personal, com han viscut ambdues experiències vital i professional, i coincideixen en conceptes com la buidor, l'explosió d'emocions, els canvis, la importància de la conciliació dins el projecte o l'esgotament.

SER MARE ENTRE BAMBOLINES

Lu Rois és mare d'un nen que tot just aquest curs ha començat a anar a l'escola. Per ella, la maternitat ha anat tant de la mà de la música que ha publicat un disc amb aquest fil conductor, *Microcosmos* (Bankrobber, 2020). L'artista assegura, entre altres, que el fet de ser mare no li ha perjudicat l'agenda de concerts, "però també és veritat que ha coincidit amb l'arribada de la pandèmia, així que és complicat de valorar". L'artista, que s'ha endut la criatura als assajos des del primer moment, comenta: "compartim el temps de cures però també em veu en acció en la meva professió. I és maco perquè no em veu només cuidant-lo a ell, sinó també fent la meva".

En aquesta mateixa línia, la cantant d'Hostalets de Balenyà, **Edna Sey**, que va ser mare per primer cop ara fa set mesos, explica que l'embaràs li ha condicionat també l'agenda, però sobretot pel que fa a les condicions: "no tots els espais són adequats per a acollir dones embarassades, o en procés de lactància, i les seves criatures. Ara, a l'hora d'acceptar un concert, hem de tenir en compte coses que fins ara no ens havíem plantejat", confirma. Alhora, però, també explica que "fent concerts embarassada sentia connexions molt boniques. Quan s'acabava el concert, la nena, dins la panxa, feia coses com dient 'eh, continueu, no pareu la música!' Ara que és un nadó, penso que la música li agrada. I val més, perquè en set mesos que té ja ha sortit en un parell de videoclips!".

Video: https://www.youtube.com/watch?v=_3sxoYyCXsg
Altres artistes, com és el cas de la surienca **Beth**, han optat per distanciar-se una mica dels escenaris durant els primers anys de maternitat: "encara que no hagi estat intencionat, crec que quan passin els anys i m'ho miri amb perspectiva, pensaré: 'ostres, d'aquest any a aquest altre no vaig treure disc, però, és que quines edats tenien els nens?'. I d'alguna manera, em semblarà lògic. Ells no han estat el motiu principal de la meva aturada discogràfica, però sí que hi han tingut a veure, perquè m'agrada poder ser en el seu dia a dia." Tot i això, l'artista ha compaginat aquests anys amb altres projectes escènics i, enguany, ha publicat un nou disc titulat *Origen* (U98, 2021). "Quan el Kai [el fill petit] no tenia ni quatre mesos, jo ja em vaig incorporar als assajos del musical *Geronimo Stilton, Gran retorn a Fantasia* (Lluís Danés, 2016). Però amb aquella voluntat de ser a tot arreu. Recordo que era als assajos i, quan fèiem la pausa de mig matí, en lloc de poder estar amb els meus companys, estava al lavabo amb el tirallet, traient-me llet perquè era molt petit i no volia deixar de donar-li el pit", rememora la cantant.

En el cas de **Gemma Humet**, actualment mare de dos nens de dos i quatre anys, el primer embaràs la va enganxar en el procés d'enregistrament del seu penúltim àlbum. "Em vaig adonar que no havia servit de res planificar-ho tot prèviament. En Jan va néixer prematur, i tots els *timings* que tenia previstos del projecte musical se'n va anar en orris!". La terrassenca conclou que "la vida no és el que tu vols, les coses surten com surten i t'hi has d'adaptar; fins i tot si has d'estar setmanes sense poder posar ni una mà al piano". Per ella, a qui la feina li treu la son i l'omple d'energia, va tenir un punt de frustració personal veure que no podia compaginar-ho tot tal com havia calculat. "On és la vida que tenia abans?", es pregunta. Potser per això, la cantautora ha decidit, de moment, no emportar-se les criatures als concerts: "quan estic de bolo, m'agrada estar pel bolo, i quan estic amb els nens, m'agrada estar pels nens". I confessa que, en aquest sentit, s'ha trobat poc compresa en algunes ocasions, però raona que "amb les edats que tenen ara, prefereixo que es quedin a casa i ja vindran quan siguin capaços d'aguantar un concert sencer asseguts i sense passar-ho malament".

MATERNITATS QUE ES DESBORDEN A LES LLETRES
"Ganes de tres, potser més", cantava **Beth** el 2013, en el seu disc *Família* (U98 Music). Si una cosa és evident és que la maternitat va tant per fora com per dins, i així és com pot acabar filtrant-se en totes les cares de la vida d'una dona, i si aquesta és lletrista, també en les seves lletres. És important la quanitat d'artistes, tant homes com dones, que han dedicat cançons, o fins i tot àlbums, a les seves criatures o a la paternitat. Sense anar més lluny, en són exemple àlbums

publicats aquest passat 2020 com *Dos somnis* (Bankrobber) de **Sanjosex** o *Ulls color de mar* (Crea Music) de **Roc Puig**. També han seguit aquesta línia les dues cançons de **Marcel i Júlia** dedicades a les seves criatures: "Flor de tardor" i "Bambú".

Pel que fa a les artistes amb qui hem conversat, la maternitat ha influenciat en els torrents creatius de cadascuna d'elles, si bé de formes ben diferents. Pel que fa a la gran de les **Sey Sisters**, mare de la Nala, comenta que "durant el postpart les emocions estan desbocades i, en el sentit artístic, és un caos. De tanta gestió emocional, t'acabes sentint buida, és impossible racionar. Els sentiments s'acumulen però no tens temps d'assimilar-los. Però, de sobte, passen els dies i tens algun moment de tranquil·litat, connectes, i de cop et surt tota la inspiració a raig." D'aquesta sensació també en parla **Lu Rois** a "Buidor", una cançó que narra, des de les entranyes, la solitud i desorientació que es pot arribar a sentir en alguns moments de maternitat. La cantant reflexiona sobre com "abans de ser mare, parlava molt des de les ferides de la meva motxilla personal i, després de ser-ho, he fet aquest retrat de la maternitat també des de les ferides que s'han obert o des de les que he aconseguit resoldre una mica."

Per la seva banda, **Nuri Total** explica també que per ella va ser quasi una necessitat parlar d'aquests processos al seu nou disc *Ay madre* (Pol·len Edicions, 2021): "Vaig veure ràpidament que tenia moltes ganes de cantar sobre la maternitat i va ser com obrir una aixeta, no vaig poder parar d'escriure cançons sobre aquest tema. Em despertava de matinada amb cançons senceres al cap, no podia parar. Per mi escriure cançons és una manera de sanar i col·locar a lloc les coses que sento."

CONCILIACIÓ FAMILIAR EN L'OFICI DE MÚSIC

La conciliació laboral i familiar és l'equilibri entre la vida professional i la personal, en efecte, un tema que afortunadament s'ha posat sobre la taula en diverses ocasions durant els darrers anys. En conseqüència a la visibilitat del concepte de conciliació, hi ha hagut canvis legals pel que fa, per exemple, al permís de maternitat i paternitat, que des del gener de 2021 consta de setze setmanes intransferibles per a cada progenitor, arran del decret llei aprovat el 2019. Pel que fa a l'ofici de música, normalment donades d'alta d'autònoms, poden optar així mateix a l'anomenat 'permís per naixement o cura del menor', que els permet una aturada laboral similar a la dels treballadors per compte d'altri.

Els casos de les artistes entrevistades per a aquest reportatge mostren la diversitat quant a escollir un mètode de conciliació familiar i laboral que sigui òptim i possible segons les seves pròpies circumstàncies. **Beth**, per exemple, explica que per a ella va ser molt més senzill quan les criatures eren nadons, que no pas quan van fer-se més grans: "de nadons eren els dos súper tranquils, però a mida que han anat creixent costa molt treballar a casa: a vegades els has de dir 'aquesta estona si us plau no molesteu la mama', i haver-te de tancar a l'habitació per una cosa que, abans, podies fer a quasi qualsevol lloc de casa simplement agafant la guitarra." Per altra banda, assumeix que "hi ha altres professions molt més difícils de compaginar. Sempre dic que si tingués una feina més estàndard, per exemple, treballant en una botiga o un restaurant, que fos de dilluns a divendres amb uns horaris impossibles, llavors sí que em seria molt més difícil. En el món de la música, i en concret dels concerts, els bolos acostumen a ser els caps de setmana, el que em permet estar amb els meus fills entre setmana. És clar que s'han de fer equilibris, però hi ha feines que ho posen molt més difícil."

La realitat d'altres músiques com **Edna Sey**, que actualment és mare d'un nadó de menys d'un any, insisteix que la conciliació passa per parlar les coses amb absoluta sinceritat: "l'ambient que tenim nosaltres [les germanes **The Sey Sisters**] com a grup, ho ha facilitat molt: s'ha pogut parlar

de tot sense embuts. Segurament, altres dones en circumstàncies menys familiars o conciliades, ho tenen bastant més complicat", comenta. També conclou que és molt important "comptar amb una xarxa afectiva per compaginar feina i maternitat, tot i que soc conscient que la meva feina és una de les que més flexibles pot arribar a ser".

Pel que fa a la família resident a Centelles, **Humet** explica: "soc molt exigent i perfeccionista amb la meva feina, i és per això que intento separar-ho: en el fons, em fa por que si hi poso la meva família molt dins, deixin de trucar-me o de comptar amb mi per segons quins projectes; i a més, també perquè m'agrada tenir l'espai de la música per a retrobar-me amb mi mateixa". La cantant argumenta que se sent afortunada perquè ha tingut els nens en un moment en què li anava "molt bé a nivell d'entorn", però també assumeix que li hauria estat impossible seguir fent-ho tot de no haver estat així.